

درس یازدهم (آیین کشورداری)

- ۱-
- ۲- **تشکیلات اداری دوره ماد چگونه بود؟** از نحوه اداره کشور و تشکیلات اداری در دوران ماد به دلیل کمبود اسناد و شواهد مکتوب، بسیار دشوار است. به نظر می‌رسد که شاهان ماد به تقلید از شاهان پیشین و معاصر خود حکومت می‌کردند و احتمالاً دربار و تشکیلات اداری محدود و کوچکی داشته‌اند که شامل پادشاه و برخی صاحب منصبان درباری، فرماندهان نظامی و حاکمان محلی می‌شده است.
- ۳- **منابع اطلاعاتی در مورد شیوه کشورداری هخامنشی را نام ببرید؟** سنگ‌نوشته‌ها و لوح‌های گلی هخامنشی و نیز نوشته‌های مورخان یونانی عهد باستان، حاوی اطلاعات ارزشمندی در خصوص نظام حکومتی و تشکیلات اداری آن دوران هستند.
- ۴- **نقش شاه در تشکیلات سیاسی هخامنشی را بیان کنید؟** در رأس تشکیلات سیاسی و اداری هخامنشیان، پادشاه قرار داشت که از اختیارات فراوانی در اداره امور کشور برخوردار بود. پادشاه هخامنشی و بویژه داریوش یکم، ادعا می‌کردند که به خواست اهوره مزدا به مقام پادشاهی دست یافته‌اند و به باری او بر کشور فرمان می‌رانند.
- ۵- **در دوره هخامنشی، شاه معمولاً با چه کسانی مشورت می‌کرد؟** یک گروه مشورتی شامل بلندپایگان سیاسی، نظامی، اداری و احتمالاً مذهبی و حقوقی در کنار پادشاه حضور داشتند که وی در باره مسائل مهم حکومتی بویژه جنگ و صلح با آنان مشورت می‌کرد.
- ۶- **چرا هخامنشیان نیازمند شیوه‌های جدید مملکت‌داری بودند؟** هخامنشیان برای اداره قلمرو پهناور حکومت خود که شامل سرزمین‌های گوناگون با اقوام، فرهنگ‌ها و آداب و رسوم متفاوت می‌شد، نیازمند شیوه‌های مدیریتی تازه و تشکیلات حکومتی کارآمدی بودند.
- ۷- **شیوه مدیریتی کورش بزرگ چگونه بود؟** کورش، از تشکیلات و تجربه‌های اداری حکومت‌های پیشین، برای اداره امور کشور استفاده کرد و شیوه جدیدی از فرمانروایی خردمندانه را که مبتنی بر احترام به دین و فرهنگ مردم سرزمین‌های فتح‌شده و مشارکت آنان در حکومت بود، ارائه نمود. سیاست کورش بزرگ این بود که از طریق مشارکت دادن اقوام و ملت‌های تابعه در اداره حکومت هخامنشی، وفاداری و پشتیبانی آنان را نسبت به خود جلب کند.
- ۸- **داریوش اول برای اداره بهتر کشور، چه اقداماتی کرد؟** این پادشاه هوشمند و لایق برای سامان دادن امور و اداره بهتر قلمرو پهناور تحت فرمان خود، نظام اداری منظم و کارآمدی را پدید آورد. ازین رو، وی به عنوان بنیانگذار و طراح اصلی نظام سیاسی - اداری حکومت هخامنشیان شناخته می‌شود.
- ۹- **نظام سیاسی - اداری که داریوش یکم ایجاد کرد به دو بخش تقسیم می‌شد. آنها را بیان کنید؟** ۱- تشکیلات اداری مرکزی - ۲- تشکیلات استانی یا ساتراپی

- ۱۰- **تشکیلات اداری مرکزی دوره داریوش هخامنشی را توضیح دهید؟** تشکیلات اداری مرکزی در درون دربار هخامنشی در پایتخت، ساماندهی شده بود و اجزای اصلی آن را خزانه شاهی، انبار شاهی و دیوان شاهی تشکیل می دادند. هر یک از این اجزا تحت اداره یکی از نجبای بلندپایه مادی و یا پارسی قرار داشت.
- ۱۱- **اجزای اصلی تشکیلات اداری مرکزی دوره داریوش هخامنشی را بنویسید؟** خزانه شاهی، انبار شاهی، دیوان شاهی
- ۱۲- **وظیفه دیوان شاهی در دوره هخامنشی را بیان کنید؟** دیوان شاهی وظیفه مهم نگارش، تنظیم، ثبت و نگهداری نامه ها، اسناد و نوشته های دولتی را بر عهده داشت. در این دیوان تعداد زیادی از دبیران و منشیان کار می کردند که به زبان ها و خط های رایج در سرزمین های تابعه هخامنشیان آشنا بودند.
- ۱۳- **در زمان هخامنشیان وظیفه بازرسی و نظارت بر عملکرد مقام ها و مأموران دولتی چگونه صورت می گرفت؟** این وظیفه در پایتخت و شهری ها (ساتراپی ها) برعهده یکی از خویشاوندان نزدیک شاه و یا یکی از درباریان مورد اعتماد و وفادار به او قرار می گرفت.
- ۱۴- **در زمان هخامنشیان ، مسئول بازرسی و مأموران تحت فرمانش به عنوان..... معروف بودند. چشم و گوش شاه**
- ۱۵- **در زمان هخامنشیان مسئول بازرسی و مأموران او(چشم و گوش شاه) وظیفه خود را چگونه انجام می دادند؟** آنان بطور منظم به بخش های مختلف قلمرو سر می کشیدند تا اطمینان پیدا کنند که صاحب منصبان حکومتی وظایف خود را به درستی انجام می دهند و اوضاع کشور به سامان است.
- ۱۶- **داریوش هخامنشی چه تحولی در تشکیلات استانی ایجاد کرد؟** داریوش تشکیلات استانی یا ساتراپی و شیوه اداره آنها را از نو سامان داد و قواعد تازه ای را برای نظارت و تسلط بیشتر حکومت مرکزی بر ساتراپ ها بوجود آورد.
- ۱۷- **نظام سیاسی- اداری که داریوش تأسیس کرد، چه نتیجه ای داد؟** موجب وحدت بیشتر قلمرو هخامنشیان شد و حکومتی متمرکز و نیرومند پدید آورد
- ۱۸- **تشکیلات دیوانی و تقسیمات کشوری ایران در زمان سلطه سلوکیان چگونه بود؟** آنان بخش عمده ای از این تشکیلات را از هخامنشیان گرفتند، تقسیمات کشوری همانند هخامنشیان بود و قلمرو آنها هم به شهری ها(ساتراپی ها) تقسیم شده بود، مالیات گیری مانند زمان هخامنشی بود، آنان به سیاست مدارای دینی شاهان هخامنشی ادامه دادند.
- ۱۹- **خاندان اشکانی به اتکاء چه کسانی به قدرت رسیدند؟** آنان به اتکاء جنگاوران قبایل صحراگرد شرق ایران بقدرت رسیدند.